

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
DEPARTAMENT WSPARCIA ROLNIKÓW

Wytyczna dotycząca zawartości i zasad realizacji działania „Plan komunikacyjny” Planu działania KSOW 2014-2020 oraz nadzoru nad jego realizacją.

Wersja 6

lipiec 2020 r.

Termin stosowania niniejszej wytycznej:

Wytyczna obowiązuje od dnia zatwierdzenia. Jednocześnie traci moc wytyczna z dnia 30 września 2019 r.

Zatwierdzenie wytycznej

	Data	Imię i nazwisko/podpis
Przygotowanie <i>Wytycznej</i>	2020-07-09	Sylwia Strzeżysz Akceptacja w EZD
Sprawdzenie <i>Wytycznej</i>	2020-07-09	Małgorzata Kędra-Maliszewska Akceptacja w EZD
Akceptacja <i>Wytycznej</i> przez z-cę dyrektora Departamentu Wsparcia Rolników ds. pomocy technicznej	2020-07-09	Ryszard Kogut Akceptacja w EZD
Akceptacja dyrektora Departamentu Wsparcia Rolników	-----	-----
Zatwierdzenie przez Podsekretarza Stanu nadzorującego pracę Departamentu Wsparcia Rolników		\$Imię Nazwisko Podsekretarz Stanu /podpisano elektronicznie/

Historia zmian

Nr wersji	Data	Autorzy	Opis zmian

6	2020-07-09	Sylwia Strzeżysz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uproszczenie i skrócenie procesu oceny: <ul style="list-style-type: none"> • Ocena formalna połączona z merytoryczną w MRiRW - ocena formalna propozycji operacji dokonywana dotychczas przez Jednostkę Centralną KSOW, będzie dokonywana przez DWR, • Wnioskodawcy składają dokumenty do CDR elektronicznie, w tym formularze są podpisywane przez Wnioskodawców elektronicznie (rezygnacja z obiegu papierowego m.in. z uwagi na Covid-19), • Zmiana obiegu formularzy – w przypadku formularzy departamentów MRiRW składane wyłącznie do DWR, departamenty nie składają zestawień zbiorczych (projekt PK) do DWR. 2. W przypadku MRiRW formularze nie wymagają akceptacji członka kierownictwa nadzorującego departament (w zamian oświadczenie dyrektora departamentu, że składa formularz w porozumieniu z członkiem kierownictwa nadzorującym departament). 3. Przygotowanie projektu PK MRiRW we właściwościach DWR, w uzgodnieniu z pracownikami departamentów MRiRW wyznaczonych do kontaktów roboczych.
---	------------	------------------	--

Spis treści

Słownik pojęć:	5
1. Wstęp	7
2. Podmioty odpowiedzialne za zapewnienie realizacji działań informacyjnych i reklamowych PROW 2014-2020	7
3. Zawartość Planu komunikacyjnego	7
4. Przygotowanie/ planowanie operacji do realizacji	7
4.1 Cele planowane do osiągnięcia	8
4.2 Grupy docelowe	8
4.3 Działania obowiązkowe	8
4.4 Wypełnianie formularza zgłoszenia propozycji operacji w ramach działania „Plan komunikacyjny”	8
4.5 Wskaźniki realizacji operacji	8
5. Zgłaszanie operacji do realizacji w ramach działania „Plan komunikacyjny”	9
5.1 Właściwe merytorycznie departamenty MRiRW	9
5.2 Podmioty wdrażające i agencja płatnicza	10
6. Ocena formalna, merytoryczna i finansowa	10
7. Zasady realizacji działania „Plan komunikacyjny”	11
7.1 Zmiana Planu komunikacyjnego (zgłoszenie nowej operacji, rezygnacja z operacji, dokonanie zmian w operacji)	12
8. Zapewnienie odpowiedniej wizualizacji Programu	12
9. Nadzór nad realizacją działania „Plan komunikacyjny”	13
Załącznik	13

Słownik pojęć:

PROW 2014-2020/PROW/Program - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

KSOW/ KSOW 2014-2020 – Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

MRiRW – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

IZ - Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 (Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi)

podmioty wdrażające – podmioty, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 poz. 217, z późn. zm.) - samorządy województw, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

KOWR - Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

agencja płatnicza – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

DWR - Departament Wsparcia Rolników MRiRW

Strategia – Strategia komunikacji PROW 2014-2020

Jednostka Centralna KSOW– zgodnie z art. 55 ust 1 i ust. 4 ustawy o EFRROW instytucja zarządzająca lub jednostka sektora finansów publicznych albo fundacja, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, upoważniona w drodze rozporządzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wytyczna - Wytyczna dotycząca zawartości i zasad realizacji Planu komunikacyjnego PROW 2014-2020 oraz nadzoru na jego realizacją

Procedura – Procedura weryfikacji formularzy i oceny zgłoszonych operacji do realizacji w ramach działania „Plan komunikacyjny” Planu operacyjnego 2016-2017 i w latach następujących w ramach KSOW 2014-2020

właściwe merytorycznie departamenty MRiRW – departamenty MRiRW realizujące zadania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie PROW 2014-2020

ustawa o EFRROW - ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 poz. 217, z późn. zm.)

Podstawa prawna wytycznej

Artykuł 56 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zwana dalej ustawą o EFRROW (Dz. U. z 2020 poz. 217, z późn. zm.).

Cel i zakres wytycznej

Celem wytycznej jest zapewnienie jednolitego i prawidłowego wykonywania zadań, o których mowa w art. 57a pkt 1 ustawy o EFRROW w zakresie realizacji planu komunikacyjnego, o którym mowa w art. 54 ust. 3 lit. b ppkt vi rozporządzenia nr 1305/2013, przez Instytucję Zarządzającą (IZ) oraz podmioty wdrażające (samorządy województw, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa) i agencję płatniczą (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

Niniejsza wytyczna określa:

- 1) zawartość i zasady realizacji działania „Plan komunikacyjny” Planu operacyjnego KSOW 2014-2020 oraz nadzoru nad jego realizacją,
- 2) sposób postępowania przy realizacji Planu komunikacyjnego (operacji) IZ, podmiotów wdrażających i agencji płatniczej.

Definicje

Ogólna definicja operacji została określona w art. 2 pkt 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, zgodnie z którą „operacja” oznacza *projekt, umowę, przedsięwzięcie lub grupę projektów wybrane przez instytucje zarządzające danych programów lub na ich odpowiedzialność, przyczyniające się do realizacji celów priorytetu lub priorytetów, do których się odnoszą; w kontekście instrumentów finansowych operacja składa się z wkładów finansowych z programu do instrumentów finansowych oraz z późniejszego wsparcia finansowego świadczonego przez te instrumenty finansowe*. Bazując na definicji, o której mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013, dla potrzeb pomocy technicznej PROW, uwzględniając jej charakter, przyjęto następującą definicję operacji, tj. *operacja oznacza projekt lub grupę projektów wybrane przez instytucję zarządzającą danym programem lub na jej odpowiedzialność, przyczyniające się do realizacji celów pomocy technicznej, określonych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, realizowanych w danym okresie*.

Zgodnie z art. 65 ust. 6 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 operacje nie mogą zostać wybrane do wsparcia z EFSI, jeśli zostały one fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed przedłożeniem instytucji zarządzającej wniosku o dofinansowanie w ramach programu operacyjnego, niezależnie od tego, czy wszystkie powiązane płatności zostały dokonane przez beneficjenta.

1. Wstęp

W Planie operacyjnym ujęte są operacje tj. plany komunikacyjne poszczególnych jednostek, które:

- przeszły ocenę formalną, merytoryczną i finansową,
- mieszczą się w limicie środków danej jednostki w ramach pomocy technicznej PROW 2014-2020,
- są zgodne z niniejszą Wytyczną.

2. Podmioty odpowiedzialne za zapewnienie realizacji działań informacyjnych i reklamowych PROW 2014-2020

Zgodnie z art. 57a pkt 1 ustawy o EFRROW, zapisami PROW 2014-2020 oraz Strategii, podmiotami odpowiedzialnymi za zapewnienie realizacji działań informacyjnych i reklamowych PROW, i zaangażowanymi w realizację działania „Plan komunikacyjny” są podmioty wdrażające, agencja płatnicza oraz IZ (departamenty MRiRW realizujące zadania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie PROW 2014-2020 – właściwe merytorycznie departamenty MRiRW).

3. Zawartość Planu komunikacyjnego

Zgodnie z zapisami PROW 2014-2020 oraz Strategii operacje zgłaszane do realizacji w zakresie działania „Plan komunikacyjny”, mogą dotyczyć informowania i reklamy PROW 2014-2020, jego rezultatów, nowego okresu programowania (2021-2027) oraz informowania o efektach PROW 2007-2013 w ujęciu horyzontalnym.

Właściwe merytorycznie departamenty MRiRW, podmioty wdrażające i agencja płatnicza zgłaszają operacje, które po ich ocenie i włączeniu do dwuletniego Planu operacyjnego stają się Planem komunikacyjnym danej jednostki.

Operacje realizowane w ramach dwuletniego Planu operacyjnego finansowane są ze środków pomocy technicznej PROW 2014-2020.

4. Przygotowanie/ planowanie operacji do realizacji

Właściwe merytorycznie departamenty MRiRW, podmioty wdrażające i agencja płatnicza planując operacje do realizacji w ramach dwuletniego Planu operacyjnego określają cele do osiągnięcia, grupy docelowe, do których będą kierowane działania, wybierają narzędzia dotarcia do grup docelowych uwzględniając obowiązkowe kanały komunikacji i wskaźniki realizacji operacji.

4.1 Cele planowane do osiągnięcia

Właściwe merytorycznie departamenty MRiRW, podmioty wdrażające i agencja płatnicza określają cele, które zamierzają osiągnąć w danym Planie komunikacyjnym. Cele te są zgodne z celami głównymi określonymi w Strategii oraz zgodne z minimum jednym celem szczegółowym określonym w Strategii.

4.2 Grupy docelowe

Właściwe merytorycznie departamenty MRiRW, podmioty wdrażające i agencja płatnicza definiują odbiorców swoich działań, czyli komu planuje się przekazywać informacje, i jaki jest cel jakiemu służy przekazana informacja. Odbiorcy informacji (grupy docelowe) określani zostali w Strategii.

4.3 Działania obowiązkowe

Biorąc pod uwagę zapisy Programu i Strategii obowiązkowymi działaniami do realizacji w ramach każdego Planu operacyjnego są:

a) punkt informacyjny PROW 2014-2020;

Przekazywanie osobom zainteresowanym aktualnych informacji na temat Programu, w tym szczegółowe wyjaśnienia dotyczące warunków udziału w Programie, bezpośrednie wskazówki związane z procedurą ubiegania się o pomoc. Działania te są prowadzone przez bezpośredni kontakt z klientami w punktach informacyjnych, kontakt telefoniczny, w tym infolinie lub pisemne udzielanie wyjaśnień.

b) prowadzenie działań na stronie internetowej poprzez publikację aktualnych informacji i dokumentów dotyczących Programu;

c) współpraca ze środkami masowego przekazu;

Działania informacyjne i reklamowe prowadzone za pośrednictwem środków masowego przekazu: telewizja, radio, prasa lub internet.

4.4 Wypełnianie formularza zgłoszenia propozycji operacji w ramach działania „Plan komunikacyjny”

Właściwe merytorycznie departamenty MRiRW, podmioty wdrażające i agencja płatnicza wypełniają formularz zawierający planowane działania informacyjne i reklamowe, które zostaną podjęte zgodnie z określonymi celami wskazując szacowaną m. in. ilość konferencji i przewidywaną ilość osób uczestniczących, ilość wydanych broszur, ilość osób poinformowanych przez punkty informacyjne, itd. oraz sposób ich realizacji.

4.5 Wskaźniki realizacji operacji

W formularzu wskazywane są zakładane rezultaty operacji opisujące efekty natychmiastowe jakie nastąpią w wyniku jego realizacji np. liczba osób, które zostaną przeszkolone.

5. Zgłaszanie operacji do realizacji w ramach działania „Plan komunikacyjny”

Jednostka Centralna pisemnie informuje podmioty wdrażające i agencję płatniczą oraz właściwe merytorycznie departamenty MRiRW za pośrednictwem DWR o możliwości zgłoszenia operacji w ramach działania „Plan komunikacyjny”, celem ich włączenia do dwuletniego Planu operacyjnego.

Termin na zgłoszenie operacji w zakresie działań informacyjnych i reklamowych (tj. dzień wysłania w formie elektronicznej na konto ePUAP Jednostki Centralnej KSOW i na wskazane adresy mailowe) określony jest w piśmie informującym o możliwości zgłoszenia propozycji operacji. Po uzyskaniu informacji, właściwe merytorycznie departamenty MRiRW za pośrednictwem DWR MRiRW, podmioty wdrażające i agencja płatnicza zgłaszają na formularzu stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej wytycznej, operacje dotyczące informowania i rozpowszechniania informacji o PROW 2014-2020.

Formularz wypełnia się zgodnie z instrukcją wypełnienia stanowiącą załącznik nr 3 do niniejszej Wytycznej. Formularz zawiera m. in. pełną nazwę podmiotu zgłaszającego, budżet wyrażony w kwocie brutto w podziale na poszczególne lata oraz dane dotyczące operacji. Pozycja „Wnioskowana kwota operacji” obejmuje koszty kwalifikowalne w ramach Schematu II Pomocy Technicznej PROW 2014-2020.

Przygotowując operacje IZ, podmioty wdrażające i agencja płatnicza stosują się do Strategii oraz Wytycznej. W ramach procedury zmian Planu komunikacyjnego Planu operacyjnego można dokonać zgłoszenia rezygnacji z operacji (formularz – załącznik nr 4 do wytycznej, instrukcja do wypełniania załącznik nr 5) lub zgłaszania zmian w operacji do realizacji (formularz – załącznik nr 6 do wytycznej, instrukcja do wypełniania – załącznik nr 7).

O możliwości zmian ww. zakresie Jednostka Centralna informuje pisemnie.

5.1 Właściwe merytorycznie departamenty MRiRW

Każdy z departamentów MRiRW realizujących zadania Ministra RiRW w zakresie PROW 2014-2020 składa jeden formularz, który zawiera wszystkie operacje planowane do realizacji. W przypadku operacji zgłoszonych, rezygnacji z operacji i zmiany w operacji przez IZ, formularz akceptowany jest przez Dyrektora Departamentu zgłaszającego lub osobę upoważnioną.

Departamenty MRiRW planują operacje według działań/ poddziałań PROW 2014-2020 będących w ich właściwości, uzyskują zgodę nadzorującego Sekretarza bądź Podsekretarza Stanu na realizację/zmianę/rezygnację z operacji i przesyłają formularz podpisany elektronicznie przez Dyrektora Departamentu Wnioskującego lub osobę upoważnioną do DWR. Następnie DWR udostępnia Jednostce Centralnej formularze otrzymane z Departamentów wnioskujących MRiRW wraz przekazuje ich wykaz, za pośrednictwem ePUAP.

5.2 Podmioty wdrażające i agencja płatnicza

Każdy z podmiotów wdrażających i agencja płatnicza składają po jednym formularzu, który zawiera wszystkie operacje planowane do realizacji przez dany podmiot/ agencję.

Przed przekazaniem formularza do Jednostki Centralnej, formularze (i ewentualnie załączniki) są podpisane podpisem elektronicznym:

- w przypadku podmiotów wdrażających przez marszałka województwa lub zarząd województwa, oraz posiadają rekomendację właściwej Wojewódzkiej Grupy Roboczej,
- w przypadku agencji płatniczej przez prezesa agencji,
- w przypadku KOWR przez dyrektora generalnego KOWR.

Przygotowując operacje właściwe merytorycznie departamenty MRiRW, podmioty wdrażające i agencja płatnicza stosują się do Strategii oraz niniejszych Wytocznych.

Przygotowany formularz jest podpisywany podpisem elektronicznym i przesyłany do Jednostki Centralnej na wskazane przez Jednostkę Centralną konto ePUAP oraz mailowo na adresy wskazane w piśmie informującym o możliwości zgłaszania propozycji operacji.

6. Ocena formalna, merytoryczna i finansowa

Ocena formalna

Ocena formalna formularza zgłaszania propozycji operacji dotyczy sprawdzenia, czy:

- 1) podmiot jest uprawniony do zgłoszenia operacji;
- 2) zgłoszona operacja dotyczy działania/poddziałania PROW 2014-2020 będącego we właściwości podmiotu zgłaszającego;
- 3) został złożony właściwy formularz wraz z wymaganymi załącznikami;
- 4) formularz został podpisany przez upoważnioną osobę;
- 5) wszystkie pola formularza zostały wypełnione (w tym załącznik).

Ocena formalna formularza rezygnacji z operacji dotyczy sprawdzenia, czy:

- 1) formularz rezygnacji z operacji został złożony przez podmiot, który zgłosił tę operację do realizacji;
- 2) operacja zgłoszona do rezygnacji jest ujęta w Planie komunikacyjnym Planu operacyjnego (nazwa operacji, planowany termin realizacji, budżet operacji brutto, wnioskowana kwota operacji brutto);
- 3) został złożony właściwy formularz;
- 4) formularz został podpisany przez upoważnioną osobę;
- 5) wszystkie pola formularza zostały wypełnione;

Ocena formalna formularza zgłaszania zmian w operacji dotyczy sprawdzenia, czy:

- 1) formularz zmian w operacji został złożony przez podmiot, który zgłosił tę operację do realizacji;
- 2) operacja zgłoszona do zmiany jest ujęta w Planie komunikacyjnym Planu operacyjnego i dane dotyczące zmienianej operacji (przed zmianą) są zgodne z danymi ujętymi w Planie komunikacyjnym Planu operacyjnego;
- 3) został złożony właściwy formularz wraz z wymaganymi załącznikami;
- 4) formularz został podpisany przez upoważnioną osobę;

5) wszystkie pola formularza zostały wypełnione (w tym załącznik).

Ocena merytoryczna

Ocena merytoryczna zgłoszonych operacji i zmian w operacji obejmuje następujące elementy (kryteria):

1. W jakim stopniu cele operacji realizują cele KSOW?
2. W jakim stopniu cele operacji realizują priorytety PROW?
3. W jakim stopniu cele zamierzone do osiągnięcia w ramach operacji są zgodne z celami głównymi określonymi w Strategii?
4. W jakim stopniu cele zamierzone do osiągnięcia w ramach operacji są zgodne z co najmniej jednym celem szczegółowym określonym w Strategii?
5. W jakim stopniu narzędzia komunikacji są zgodne z grupą docelową (dostosowanie narzędzi komunikacji do odbiorców informacji)?
6. W jakim stopniu operacja jest zgodna z Wytoczną w zakresie m. in grup docelowych, działań obowiązkowych oraz wskaźników realizacji operacji?
7. Uzasadnienie operacji:
  - a. Czy uzasadniona została potrzeba realizacji operacji?
  - b. Czy prawidłowo została zidentyfikowana grupa docelowa operacji?

Ocena merytoryczna rezygnacji z operacji obejmuje weryfikację, czy została podana przyczyna rezygnacji z realizacji operacji i jest uzasadniona oraz czy brak realizacji operacji nie będzie miał negatywnego wpływu na realizację celów KSOW, celów głównych oraz celów szczegółowych Strategii komunikacji PROW 2014-2020 przez dany podmiot biorąc pod uwagę wszystkie operacje realizowane przez dany podmiot w ramach Planu komunikacyjnego w okresie, w którym miała być realizowana operacja zgłoszona do rezygnacji.

Ocena finansowa

Ocena finansowa zgłoszonych operacji i zmian w operacji obejmuje następujące elementy (kryteria):

1. Czy zaplanowane w ramach operacji wydatki są niezbędne do realizacji i osiągnięcia określonych celów?
2. Czy zaplanowane wydatki są racjonalne? W jakim stopniu zaplanowane koszty odbiegają od ceny rynkowej?

W przypadku rezygnacji z operacji nie jest przeprowadzana ocena finansowa.

7. Zasady realizacji działania „Plan komunikacyjny”

W ramach działania operacje realizowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawy o EFRROW, rozporządzenia Ministra Rolnictwa i rozwoju Wsi z dnia 20 września 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy technicznej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (poz. 1549 z późn. zm.). Realizowane operacje podlegają bieżącemu monitoringowi przez tę jednostkę. Celem jest uzyskanie danych na temat stanu realizacji Planu. Monitoring

prowadzony jest na podstawie zdefiniowanych wskaźników finansowych oraz wskaźników produktu i rezultatu określonych w Planie działania KSOW 2014-2020.

Prowadzone działania informacyjne i reklamowe są odpowiednio dokumentowane. Dowody te dołączane są do wniosku o przyznanie pomocy technicznej w ramach PROW lub do wniosku o płatność, gdy na etapie składania wniosku o przyznanie pomocy technicznej, jednostka nie dysponuje tymi dowodami.

Z realizacji Planów komunikacyjnych przygotowywane są informacje i sprawozdania zgodnie z warunkami określonymi w Planie działania KSOW 2014-2020.

Zrealizowane Plany komunikacyjne podlegają kontroli. Kontrola w zakresie planów podmiotów wdrażających i agencji płatniczej przeprowadzana jest przez IZ, w zakresie planu IZ przez Jednostkę Centralną KSOW.

7.1 Zmiana Planu komunikacyjnego (zgłoszenie nowej operacji, rezygnacja z operacji, dokonanie zmian w operacji)

Właściwe merytorycznie departamenty MRiRW, podmioty wdrażające i agencja płatnicza realizując działania informacyjne i reklamowe na bieżąco dokonują oceny w zakresie aktualnej sytuacji w obszarze wdrażanych działań PROW i zapotrzebowania odbiorców na informacje.

Podczas wdrażania operacji w ramach dwuletnich Planów operacyjnych, gdy zaistnieją uzasadnione czynniki, może być konieczne realizowanie działań informacyjnych i reklamowych, które nie uzyskały jeszcze akceptacji Grupy Roboczej ds. KSOW, i/lub może być konieczna rezygnacja z operacji, które są ujęte w zaakceptowanym dwuletnim Planie operacyjnym.

W takiej sytuacji właściwy merytorycznie departament MRiRW za pośrednictwem DWR MRiRW/podmiot wdrażający/ agencja płatnicza przed rozpoczęciem realizacji nowej operacji zgłasza ją na formularzu (załącznik nr 2 do wytycznej) do Jednostki Centralnej.

Wprowadzenie zmian w operacji już ujętej w Planie komunikacyjnym bądź rezygnacja z operacji już ujętej w Planie komunikacyjnym wymaga przeprowadzenia oceny formalnej, merytorycznej i finansowej, o której mowa w Wytycznej. Ww. zmiany są zgłaszane na formularzu nr 6 (zmiana w operacji) i nr 4 (rezygnacja z operacji) do wytycznej.

Ww. zmiany są następnie niezwłocznie przedstawiane do zaakceptowania Grupie Roboczej ds. KSOW.

8. Zapewnienie odpowiedniej wizualizacji Programu

Niezbędnym elementem realizowanych operacji w ramach Planu komunikacyjnego jest wizualizacja Programu zgodna z załącznikiem III rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) NR 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 227 z 31 lipca 2014 z późn.zm.).

Zasady wizualizacji określone są w załączniku nr 1 do niniejszej wytycznej.

9. Nadzór nad realizacją działania „Plan komunikacyjny”

Nadzór nad realizacją działania „Plan komunikacyjny” sprawuje IZ PT. IZ PT, w ramach nadzoru, zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy o EFRROW wydaje wytyczne i polecenia, żąda przedstawienia informacji i udostępniania dokumentów oraz przeprowadza kontrole realizacji Planów.

Załącznik

- Zał. nr 1 - Zasady wizualizacji;
- Zał. nr 2 - Formularz zgłaszania propozycji operacji do realizacji w ramach działania Plan komunikacyjny Planu operacyjnego 20...-20... Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
- Zał. nr 3 - Instrukcja wypełnienia formularza zgłaszania propozycji operacji;
- Zał. nr 4 - Formularz rezygnacji z operacji zgłoszonej do realizacji w ramach działania Plan komunikacyjny Planu operacyjnego 20...-20... Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
- Zał. nr 5 - Instrukcja wypełnienia formularza rezygnacji z operacji;
- Zał. nr 6 - Formularz zgłaszania zmian w operacji do realizacji w ramach działania Plan komunikacyjny Planu operacyjnego 20...-20... Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020;
- Zał. nr 7 - Instrukcja wypełnienia formularza zgłaszania zmian w operacji.